

Skickas 2017-06-20 via e-post till plan@danderyd.se/detaljplan

Yttrande över kommunledningskontorets Remissbrev – Plansamråd 2017-04-17, Dnr KS 2016/0162 (2012-0074)

Remissbrevets diarienummer, KS 2016/0162, har ingenting med Nora Torg att göra. En sökning på kommunens hemsida visar ett enda dokument med diarienummer 2016-0162 - ombyggnation av Vasaskolans storkök. Det bör utredas vilka konsekvenser detta kan ha på de remissvar som åberopar det felaktiga diarienummeret.

Yttrande över kommunledningskontorets Planbeskrivning 2017-02-15, Dnr 2012-0074, DP 194: Samrådshandling, Detaljplan Nora torg, Danderyd 3:3 m. fl

Miljöpartiets anser att lagda förslag behöver kompletteras och revideras.

2013-11-18 Kommunledningskontorets tjänsteutlåtande, Dnr: KS 2013/0280

Sid 1 Fastighetsägarna kring Nora Torg har under en tid studerat möjligheterna att utveckla sina fastigheter och komplettera området med fler bostäder. I området finns två större ledningsstråk. Norrvatten har färskvattenledningar, kommunen har en dagvattenledning och en spillvattenledning. Tekniska kontoret, som ansvarar för kommunens dagvattenledning och spillvattenledning, avråder från att bygga fler bostäder i området pga att det ligger i ett område som kan översvämmas om det blir stopp i dagvattenledningen samtidigt med kraftiga regn eller läcka på Norrvattens ledningar. Tekniska kontoret förordar att den gamla dalgången öppnas upp och bildar ett öppet dagvattendike. Att öppna upp diket medför stora konsekvenser för stadsmiljön samt bedöms vara kostsamt. Å andra sidan är driften av dagvattenanläggningen mindre kostsamt än om en kulverad ledning går sönder.

Det är viktigt att tidigt i planprocessen grundligt utreda förutsättningarna för att kunna framtidssäkra kommunens dagvattenanläggning. En sådan utredning och riskanalys bör tas fram gemensamt mellan de berörda förvaltningarna för att belysa alla effekter för kommunen.

Kommunledningskontorets förslag till beslut: kommunstyrelsen beslutar

1. Kommunstyrelsen ger byggnadsnämnden i uppdrag att utarbeta ett förslag till detaljplan för fastigheterna Köpmannen 1, Danarö 5, Danarö 6, Danarö 8, Danderyd 3:3 samt del av Danderyd 2:1, enligt de riktlinjer som framförts i tjänsteutlåtandet 2013-11-18.
2. Kommunstyrelsen ger kommunledningskontoret i uppdrag att i en fördjupad riskanalys utreda nyvarande dagvattenanläggning vid Nora torg samt förslag till alternativa dagvattenlösningar

Kommentar: alternative dagvattenlösningar har inte föreslagits

Sid 2 Kommunledningskontoret anser det är viktigt att den befintliga bebyggelsen integreras med den tillkommande så att områdets kvaliteter förstärks.

Sid 4 Väster om Nora torg ligger även Käppalatunneln i nordsydlig riktning och korsar dagvattenledningen

2014-01-14 Protokoll kommunstyrelsen, KS 2013/0280

1. Kommunstyrelsen ger byggnadsnämnden i uppdrag att utarbeta ett förslag till detaljplan för fastigheterna Köpmannen 1, Danarö 5, Danarö 6, Danarö 8, Danderyd 3:3 samt del av Danderyd 2:1, enligt de riktlinjer som framförts i tjänsteutlåtandet 2013-11-18.
2. Kommunstyrelsen ger kommunledningskontoret i uppdrag att i en fördjupad riskanalys utreda nyvarande dagvattenanläggning vid Nora torg samt förslag till alternativa dagvattenlösningar

2014-09-04 SWECO Nora Torg dagvattenkulvert. Utredning av översvämningsrisk, samt principförslag till åtgärder

Sid 3 I området finns en dagvattenkulvert som kommunen ansvarar för och som avvattnar stora delar av Danderyd, bl a Ekebysjön. Vattnet leds sedan vidare till Nora Träsk. Ekebysjön har enligt uppgift historiskt haft en större utbredning, men denna har delvis torrlagts för att skapa mer tillgänglig mar. Vattennivån har sänkts och utloppet har ersatts av en djupt liggande kulvert, ovanpå vilken Nora Torg området bebyggs.

Sid 5 Kulverten har en teoretisk flödeskapacitet på cirka 3,5 kvm/s. Med hänsyn till kulvertens skick, risken för ansamling av sediment mm kan det antas att kulvertens verkliga kapacitet är sämre: 3 kvm/s bedöms kunna vara ett rimligt antagande.

S10 Slutsatser: vid ett 100-årsregn och en kulvert utan driftproblem kommer ett mindre område översvämmas. Kolonilotter drabbas men inga villor. Om kulverten är igensatt blir översvämningsutbredningen betydligt större. Flertalet villor och stora delar av koloniområdet drabbas. Dock sker inga översvämnings vid Nora Torg eller området där exploatering planeras. Osäkerheter i resultatet innefattar bl a att det inte varit möjligt att utreda om ledningarna går fulla och lokala översvämnings t ex norr om kulverten kan leda till större översvämningsutbredning.

Kommentar: ingen hänsyn har tagit till att dagvattenkulverten avvattnar stora delar av Danderyd

Sid 12 Åtgärdsförslag

Dagvattendike som ersättning för Kulvert: i realiteten svårt att genomföra då det kräver ett maximalt djup på 6m, vilket inte kan anses realistiskt i aktuell bebyggelsemiljö

Kompletera kulvert med alternativ flödesväg (bräddväg): ett mer rimligt alternativ som skulle eliminera det instängda området och bebyggelsen norr om Nora Torg skulle kunna skonas

Ny kulvert med större kapacitet: att lägga en ny kulvert i befintligt läge eller under väg är också ett tänkbart alternativ, speciellt då kulverten pga ålder troligen ändå måste bytas ut inom de kommande 25-30 åren. Kulvertens faktiska kapacitet, skick och återstående livstid skulle kunna bedömas och rimligheten i detta åtgärdsförslag utvärderas ytterligare.

Kompletera kulvert med parallell kulvert problemen med det instängda området samt behovet att renovera eller byta ut befintlig kulvert kvarstår.

Nöd-pumpning från det instängda området: vattnet måste pumpas förbi höjdryggen vid Noragårdsvägen/Kvarnstigen, en stäcka om ca 500 m. Detta kräver förberedelser och insatser från räddningstjänst mm som redan kan vara ansträngda vid ett skyfall som dessutom utgör en vädersituation svår att arbeta i och där den nödvändiga kraftförsörjningen till pumparna kan vara svår att tillgodose.

Dagvattendamm (magasin) innan kulvertinlopp: skulle medföra en minskad översvämningsrisk och eventuellt resultera i andra fördelar såsom rening av dagvattnet som så småningom når Nora Träsk. Ytterligare fördelar inkluderar habitat för växter och djur samt rekreationsmöjligheter.

Kommentar: ingen analys görs av Swecos förslag att komma tillrätta med dagvattenproblemen.

Sid 18 Riskbedömning vid markarbeten

Vid markarbeten i närheten av kulverten rekommenderas försiktighetsåtgärder såsom spontning för att undvika skador på kulverten eller i värsta fall kollaps. En utförligare undersökning behöver genomföras för att utreda behovet

Kommentar: ingen analys görs av risken för att markarbeten kan orsaka allvarliga skador på kulverten.

S19 Val av åtgärder

En kostnadsanalys skulle kunna identifiera kostnader och nyttor ur ett långsiktigt samhällsperspektiv och fördelarna som varje åtgärd medför vägs mot implementeringskostnader. Åtgärderna medför flertalet nyttor utöver minskad översvämningsrisk; renare dagvatten till recipient, att en framtida investering undviks, ökad biodiversitet, ökade huspriser mm. Genom att jämföra åtgärderna mot varandra kan den samhällsekonomiskt mest lönsamma åtgärden identifieras och beslutsfattande underlättas.

Kommentar: ingen kostnadsanalys görs åtgärdsförslagen Sweco lämnat.

2015-02-13 SWECO Nora Torg dagvattenkulvert: Dagvattendike som ersättning för kulvert – konceptförslag

Sid 1 Under hösten 2014 har Sweco på uppdrag av Danderyds kommun utrett kapaciteten för den befintliga dagvattenkulvert som avvattnar stora delar av Danderyd. Utredningen behandlar vad befintlig lösning med kulvert medför för översvämningsrisk samt om nybebyggelse vid Nora Torg är möjlig. Utredningen beskrev också ett antal översiktliga åtgärdsförslag för att minska översvämningsrisken. Delar av området som kulverten avvattnar är instängt. Ett av åtgärdsförslagen var till följd av detta att där kulverten idag ligger anlägga en öppen dagvattenkanal och på så sätt öppna området. Följande PM utreder översiktligt hur en sådan kanal skulle kunna utformas samt approximativa åtgärds kostnader.

Sid 4 Åtgärds kostnad: 55 000 000 SEK. I kostnadskalkylen ingår inte kostnad för expropriation av tomter som ligger på mark som behöver tas i anspråk, anläggning och underhåll av grönområden, skyddsåtgärder (staket o dyl) mm.

Sid 6 Alternativa åtgärder: översvämningsproblemen beräknas bli allvarligast vid händelse av igensättning av kulverten. Ett scenario med blockerad kulvert samtidigt som t ex ett skyfall är inte helt osannolikt då stora flöden tenderar att dra med sig bråte vilken kan blockera och försämra kulvertens kapacitet.

Kommentar: åtgärds kostnaden mnkr redovisas inte i samrådshandlingen.

S7 Slutsats

Eftersom en del av området som avvattnas genom kulverten är instängt är det önskvärt att öppna upp området. På så sätt minska översvämningsrisken och höga flöden kan avledas även i framtiden. En positiv effekt som kan uppväga kostnaden med en dagvattenkanal är att mark uppström kanalen kan få utökade användningsområden som pga översvämningsrisken inte är möjliga idag, t ex bostadsbebyggelse. Alternativa åtgärder är inte lika effektiva och hållbara ur ett långsiktigt perspektiv. Innan val av eventuell åtgärd grs bör kulvertens faktiska skick fastställas.

2015-09-14 Kommunledningskontorets Program till detaljplan, Dnr 2012-0074, DP 194 för Nora torg, Danarö 5, 6 m fl

Sid 3 Planområdets läge

Programområdet är beläget kring Nora torg i norra Danderyd och omfattar sex fastigheter direkt söder om Noragårdsvägen. Fastigheterna som berörs är Danarö 5, 6 och 8, Danderyd 3:3, Köpmannen 1 samt en del av Danderyd 2:1.

Arealen uppgår till omkring 17 000 kvm.

Kommentar: ingen redovisning lämnas i samrådshandlingar om hur stor arealen är efter det att två fastigheter försvunnit i planbeskrivningen.

Sid 4 Planuppdrag

Kommunstyrelsen har i beslut 2014-01-14, § 10, uppdragit åt byggnadsnämnden att utarbeta ett förslag till detaljplan för fastigheterna Köpmannen 1, Danarö 5, Danarö 6, Danarö 8, Danderyd 3:3 samt del av Danderyd 2:1, enligt riktlinjerna som framförs i tjänsteutlåtande 2013-11-18. I tjänsteutlåtandet redovisas att det inom planområdet finns två större ledningsstråk och att det är viktigt att tidigt i planprocessen grundligt utreda förutsättningarna för att kunna framtidssäkra kommunens dagvattenanläggningar för att förhindra framtida översvämningar. Kommunstyrelsen har därför även gett kommunledningskontoret i uppdrag att i en fördjupad riskanalys utreda nuvarande dagvattenanläggning vid Nora torg samt lämna förslag till alternativa dagvattenlösningar.

Kommentar: kommunstyrelsens uppdrag om fördjupad riskanalys kring dagvattenanläggningen är inte genomfört.

Sid 5 Vattendirektiv

Myndigheter och kommuner ska genomföra de nödvändiga åtgärderna för att uppnå god status i alla vattenförekomster senast den 22 december 2015. Det innebär att en ny detaljplan så långt det är möjligt ska bidra till en förbättring av vattenkvaliteten i kommunens vatten.

En ökad andel hårdgjorda ytor innebär ett ökat flöde av dagvatten till kommunens dagvattenledningsnät. Det högre flödet innebär att fler föroreningar spolats ut i recipienten. En inriktning i planarbetet bör vara att minska andelen hårdgjorda ytor inom programområdet och på så vis omhänderta mer dagvatten lokalt. Det medför minskade föroreningar, vilket i sin tur kan leda till såväl en förbättrad vattenkvalitet som en minskad belastning på de kommunala ledningarna.

S6 Behovsbedömning

Detaljplanen bedöms inte innebära sådan betydande påverkan på miljön som fordrar en miljökonsekvensbeskrivning enligt plan- och bygglagen eller miljöbedömning enligt miljöbalken. De bedömningar av miljöpåverkan och andra störningar som ändå behöver göras, redovisas i denna beskrivning.

Sid 10 Dagvatten

Kommunen har en dagvatten- och en spillvattenledning tvärs över den västra delen av parkeringen inom fastigheten Danarö 5. Ledningarna ligger på ett djup av ca sju meter. Med anledning av den planerade nybyggnationen har en dagvattenutredning tagits fram för att utreda översvämningsrisken och bedöma vilka åtgärder som kan bli aktuella för att minska risken för framtida översvämningar. Rapporten konstaterar några åtgärder som anses lämpliga för att minska risken är bl.a. bräddledning från kulverten, nybyggnation av kulvert samt anläggande av en dagvattendamm vid kulvertmynningen. Ytterligare utredningar för att utvärdera översvämningsrisken noggrannare rekommenderas. Den översvämningsrisk som föreligger ökar inte med ny bebyggelse. Andelen hårdgjord mark och därmed mängden dagvatten som behöver avledas inom planområdet bedöms inte öka nämnvärt, eftersom föreslagen exploatering huvudsakligen sker på redan idag hårdgjorda ytor. Vid en reparation av dagvattenledningen, akut eller planerat, krävs att ledningen är åtkomlig från ytan och att det inte finns bebyggelse för nära det område som ska schaktas. Ett säkerhetsavstånd på 2,5 m från ledningens centrum krävs. Planbestämmelser som reglerar maximal andel hårdgjord yta kan bli aktuella för att förbättra möjligheten till lokalt omhändertagande av dagvatten.

Sid 11 Programförslag

Programförslaget innehåller nybyggnation av ca 60-70 nya lägenheter kring Nora torg. Sid 12 Inom fastigheten Danarö 5 samt del av Danderyd 2:1 föreslås en ombyggnad av de tre befintliga hyreshusen i två plan till tolv radhus.

2015-12-14 Kommunledningskontorets Remissbrev – Programsamråd, Dnr BN 2012-000074, Detaljplan för nybyggnad av bostäder vid Nora torg.

Remisstid 151216-160208.

2016-01-07 Tekniska kontoret tjänsteutlåtande Dnr TN 2015/0610

Svar på remiss – programsamråd – detaljplan för nybyggnad av bostäder vid Nora torg

Kommentar: det finns två remissvar, ett daterat 2016-01-07 (7 sidor) och ett daterat 2016-01-29 (3 sidor), båda med samma diarienummer och samma rubrik men med olika innehåll.

Remissvaret 2016-01-07 återremitterades från tekniska nämnden tillbaka till tekniska kontoret med uppdrag till tekniske direktören att revidera dess innehåll. Nedan redovisas den text som tekniske direktören strukit ur sitt remissvar, dvs den text som saknas i den version som tekniska nämnden slutligen godkänt:

Sid 1 Ärendet

Borttaget: Planarbetet har utförts i samarbete mellan fastighetsägarna och kommunledningskontoret.

Dessa (*platsens förutsättningar för markanvändning*) förutsättningar är inte, när det gäller allmän platsmark eller tekniska nämndens verksamheter, framtagna i denna programhandling. Tekniska kontorets utredning skulle kunna vara en bra start för ett sådant arbete.

Just på denna plats är det extra viktigt när det gäller naturvärden, parkstråk och avledning av vatten. Detta då områden som kan bli aktuella för utökad exploatering i samband med t.ex. tunnelförläggning av Norrtäljevägen, utbyggnad av kollektivtrafik eller behov av fler bostäder inom kommunen, ligger i anslutning uppströms planområdet.

Tekniska kontorets förslag till beslut

Borttaget: datum för tekniska kontorets tjänsteutlåtande (remissvar)

Avlopp

Hela detta område var tidigare naturligt en våtmark och sjö. Genom torrlägningsföretag med diken och bortschaktning av två berg- och moränrygg har det skapats torr mark lämplig för jordbruksändamål. Idag används delar av dessa torrlagda områden som bebyggelseområden.

Sid 2 Borttaget:

De ytor som fortfarande används till jordbruk är till stora delar lämpliga för exploatering, om en sådan politisk vilja finns, t.ex. i samband med tunnel-förläggning av Norrtäljevägen eller framtida utbyggnad av kollektivtrafiken. Det förutsätter dock att avledningen av vatten är säkerställd nedströms.

Den moränrygg som sänktes mest var den som finns belägen i planområdets västra sida. I slutet av 1950-talet fylldes denna rygg upp igen i samband med att nuvarande bebyggelse kom till. Vattenavledningen löstes med rör, som till en del hamnade på stort djup. Enkelt kan man uttrycka det så att vi återskapat ett sjö- och träskområde som hålls torrlagt med hjälp av detta rör. Sådana områden benämns "instängda" och anses olämpliga att bebygga. Så länge detta förhållande föreligger finns det en ständig förhöjd risk för översvämningsskador inom området uppströms, särskilt som vattnet från en stor del av kommunen avleds förbi planområdet.

Att en sådan lösning är olämplig är lätt att förstå rent logiskt om man inne-har kunskap om nederbördsmönster, avloppsteknik och hydrologi. Även utan en sådan kunskap så är det allmänt känt efter erfarenheter från översvämningar som skett i andra samhällen, i samband med extrema neder-bördstillfällen, kombinerat med olämpliga bebyggelsesätt. Det olämpliga i att bygga på detta sätt har kunnat observeras i Köpenhamn 2 juli 2011, Malmö 31 augusti 2014, Norrköping 22–23 juli 2011, Hallsberg 6 september 2015, Jönköping 26 juli 2013 m.fl. Även Danderyd har haft källaröversvämningar på grund av olämplig höjd-sättning vid mer modesta skyfall, samt vid vattenläckor.

Modeller är förenklingar av verkligheten. De flesta faktorer som påverkar resultaten ersätts med antaganden för att minska påverkansfaktorerna till ett hanterbart antal. De fel som dessa förenklingar ger skapar små problem om det handlar om hur ofta vatten rinner över markytan. Om det istället gäller om stadsdelar blir översvämmade eller inte så är det mer allvarligt. Det enda säkra sättet att avleda vatten är ytlig sådan, där golvnivåer är belägna högre än avledningsstråken. Det är även så tankegångarna är bakom den dimensioneringsmodell för röravledning som används i Sverige. Ledningsnätet klarar avledningen för det mesta, men vid stopp och extrema vädersituationer fungerar markytan som redundans för vattnets väg mot recipienten.

I samband med önskan att öka exploateringen av området är det ett utmärkt tillfälle att utnyttja platsens naturliga förutsättningar och göra en långsiktig lösning som både eliminerar översvämningensriskerna för nuvarande bebyggelse, och gör stora arealer uppströms lämpliga för framtida önskad användning, med de långsiktiga intäkter detta ger samhället.

Sid 4 Avfall

I programmet beskrivs inte planerad avfallshantering, vilket gör det svårt att uttala sig specifikt i frågan. Avfallshanteringen är, likt samtliga övriga sam-hällsfunktioner, mycket viktig att beakta redan i ett tidigt skede. Detta för att kunna planera för en hållbar hantering för nya, men även för befintliga byggnader.

Om en väg inte anses farbar eller ett hämtställe inte upp-fyller kommunens krav kommer hämtning inte att kunna genomföras. Hämtning ska kunna ske med ordinarie avfallsfordon, utan att föraren behöver backa och att hämtningpersonalen inte behöver gå längre än 10 meter. I samtliga fastigheter ska möjlighet till att lämna restavfall och matavfall finnas. Möjlighet att lämna förpackningar och returpapper samt grovavfall bör också finnas. Brännbart hushållsavfall och utsorterat matavfall kan med fördel samlas upp i nedgrävda behållare i direkt anslutning till farbar väg, förpackningsmaterial kan samlas i bottentömmande behållare eller i miljö-hus och grovavfall i miljöhus. Dessa bör placeras på flera platser i området så att Boverkets rekommendationer om gångväg för avfallslämnarna upp-nås. Om bottentömmande behållare avses användas måste placering upp-fylla krav för godkänd placering i samråd med kommunens insamlingsentreprenör.

Idag stannar kommunens ambulerande grovavfallsbil på parkeringarna vid Nora torg. Då denna yta ska bebyggas kommer den platsen att försvinna och möjligheterna till att lämna grovavfall och farligt avfall minskar för ett stort upptagningsområde. Detta ökar behovet av fastighetsnära insamling av grovavfall.

I området finns ingen återvinningsstation för hushållens behov av att kunna lämna förpackningar och returpapper och med fler boende ökar det redan befintliga behovet ytterligare. En yta avsedd för en återvinningsstation är därför att rekommendera. En sådan station kan nyttjas av fler hushåll än de inom planområdet och därmed göra stor miljönytta samt innebära en bra service för invånarna.

Sid 5 Natur

Hårdgjorda ytor bidrar till sämre miljö och minskade naturvärden. För att bidra till en bättre miljö är grönska viktigt. Det måste finnas plats för denna grönska.

För den biologiska mångfalden är det viktigt att arter kan förflytta sig mellan lämpliga biotoper. För flygande arter kan avståndet mellan dessa vara relativt långt. För marklevande arter måste avståndet vara kortare. För vattenlevande djur måste spridningsvägarna vara obrutna. Av det skälet skulle det vara en stor fördel om Noraån kunde öppnas upp förbi planområdet.

Trafik och väg

Vägen är idag totalt 5,5 meter bred med en ca 2,5 meter bred trottoar. Att anvisa parkeringsplatser på en så smal väg kommer i princip att innebära att endast ett körfält är farbart. Detta skulle redan idag innebära ett framkomlighetsproblem och med framtida exploatering skulle definitivt problem uppstå.

Då det parallellt med detta program även pågår ett arbete med en parkeringsstrategi så finns det anledning att stämna av parkeringsfrågan i sin helhet för området med det pågående arbetet.

Sid 6 Park

Själva torgytan på Nora torg förvaltas av Tekniska kontoret, och är ett av kommunens finaste torg. Resurser har under senare år lagts på att göra var-samma renoveringar av trädgröparna, nya perennplanteringar med prydnadsträd och lökplanteringar samt trygghetsskapande belysning.

Idag finns det ett parkstråk längs Noraån, från Borgenviken, förbi Nora träsk, Kvarnparken, Lärkängen, Danderyds kyrka upp till Ekebysjöns natur-reservat, enbart med ett avbrott i nu aktuellt planområde. Det skulle ge stora rekreationsvärden om stråket kunde bindas ihop. Om stråket utvecklas med gångväg och en bättre gestaltning, särskilt längs krondiket vid Lärkängen, skulle stora mervärden uppnås.

Klimatanpassning

Vid Nora torg är det viktigt att den nya planerade byggnationen är väl rustad för att klara framtida klimatförändringar eftersom byggnader har lång livs-längd. De klimatförändringar vi kan förvänta oss i Danderyd är att det kommer att bli varmare och blötare då det kommer att bli vanligare med värmeböljor. Eftersom området kring Nora torg är ett så kallat "instängt område" kan området komma att över

Sid 7 Dagvatten

I kommunens styrdokument för dagvattenhantering, antaget 11 juni 2012, är öppen dagvattenavledning en huvudprincip. Skälet till detta redogörs för i dokumentet "förklaring till styrdokument för dagvattenhantering". Det är olämpligt att på denna plats inte följa denna huvudprincip.

Styrdokumentet förespråkar även rening, fördröjning och infiltration av dagvatten. Detta sker enklast och mest kostnadseffektivt genom att grönytor, så stora som möjligt, skapas. Dit ska vatten från täta ytor, som bör vara så små som möjligt och med rätt höjdsättning, ledas.

Att skapa gröna ytor ovanpå byggnader, eller på tak över parkeringar, ökar andelen natur som omändertar dagvatten på ett hållbart sätt. Med ett 40 centimeters jordlager så är dessa ytor att jämställa med naturlig mark. Även med tunnare jordlager kan stora miljövinster uppnås.

Kommentar: Det krävs en förklaring till varför Tekniska nämnden inte velat att fyra sidor text från tekniske direktörens remissvar skulle tas bort från remissvaret. Teknische direktören fick en månad senare sparken.

2016-01-28 Miljö- och stadsbyggnadskontoret, tjänstutlåtande Dnr MHN 2015-001079.52

Remissvar – Program till detaljplan för nybyggnad av bostäder vid Nora torg

Kommentar: det finns även för denna förvaltning två remissvar, ett daterat 2016-01-28 och ett daterat 2016-02-16, båda med samma diarienummer och samma rubrik men med olika innehåll när det gäller förvaltningens förslag till beslut till Miljö- och hälsoskydds nämnden. I remissvar daterat 2016-02-16 har beslutspunkt nummer ett tagits bort, nämligen den om att Miljö- och hälsoskydds nämnden beslutar ”att tillstyrka program för detaljplan för kvarteret Danarö 5 m fl” Detta får tolkas som att Miljö- och hälsoskydds nämnden inte fattat något beslut gällande remissen. Detta får tolkas som ett försök att dölja att fastigheterna Danarö 5 och Danarö 8 försvunnit från planuppdraget.

I remissvaret står följande:

Sid 2 Dagvatten

Kontoret förespråkar att man minskar uppkomsten av dagvatten vid planläggning och nybyggnation genom att minimera andelen hårdgjord yta och öka den växtbekädda ytan. I programmet anges att andelen hårdgjorda ytor inte kommer att öka nämnvärt, dock specificeras i detta skede inte hur detta ska undvikas.

Klimatanpassning

I programmet redovisas inte specifikt hur utvecklingen av området kommer att hantera de effekter som ett förändrat klimat kan ge i området.

Området var tidigare en våtmark vilket har torrlagts och förlängningen av Noraån är kulverterad under planområdet på cirka 7 meters djup.

Kontoret vill belysa att klimatforskare bedömer att återkomsttiden av nuvarande ”hundraårsregn” kommer att bli betydligt mer frekvent i framtiden vilket är viktigt att beakta i planarbetet.

Kontoret tar fast på att det i programförslaget framgår att ytterligare utredningar för att utvärdera översvämningsrisken noggrannare rekommenderas.

Sid 3 trafikbuller och luftkvalitet

Byggnation i direkt närhet till ett stort antal boende ställer krav på att så långt som möjligt minimera störningar såsom byggtrafik, buller och damm. En genomtänkt planering hur detta ska ske bör så tidigt som möjligt redovisas i den kommande processen.

Sid 4 Energiförsörjning

Programförslaget redovisar inte i detta skede hur byggnader kommer att energiförsörjas eller materialval. Planområdet har begränsningar när det gäller förutsättningar för bergvärme då det finns två större ledningsstråk med säkerhetsavstånd i marken. Dessutom ligger planrådet inom utredningsområdet för Svenska kraftnäts kraftledningstunnel.

2017-02-15 kommunledningskontoret Planbeskrivning Dnr 2012-0074, DP194

Detaljplan för Nora torg, Danderyd 3:3 m fl

Kommentar: utan underlag och utan förklaring har två fastigheter, Danarö 5 och Danarö 8, försvunnit ur planuppdraget. Följaktligen ingår idag mindre än hälften av den mark som ingick i kommunstyrelsens beslut 2014-01-14 om planuppdrag. Vidare har tillkommit flytt av en väg för att bereda plats för bebyggelse, detta innebär ytterligare hårdläggning av mark. I förlängningen innebär detta att det inte går att bedöma vilken bäring underliggande uppdrag, handlingar och utredningar har på föreliggande samrådshandling.

Sid 3 Planens handläggning

Detaljplanen handläggs med normalt förfarande enligt plan- och bygglagen, PBL

(2010:900).

Sid 4 Behovsbedömning

Enligt PBL (2010:900) 4 kap 34 § och miljöbalken, MB (1998:808) 6 kap 11 § ska en miljöbedömning upprättas om program eller planer kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Ett första ställningstagande kring förväntad miljöpåverkan görs i en så kallad behovsbedömning (separat dokument).

Detaljplanen bedöms inte innebära sådan betydande påverkan på miljön som fordrar en miljökonsekvensbeskrivning enligt PBL eller miljöbedömning enligt miljöbalken. De bedömningar av miljöpåverkan och andra störningar som ändå behöver göras, redovisas i denna beskrivning. Särskild vikt kommer att läggas vid buller, trafiksituation och dagvatten.

Kommentar: Någon behovsbedömning har inte redovisats med samrådshandlingen.

Naturvårdsverket skriver i Handbok. Allmänna råd om miljöbedömning av planer och program (2009:1) följande:

Bestämmelserna om miljöbedömning och miljökonsekvensbeskrivning finns i 6 kap. miljöbalken (miljöbalk [1998:808]) och i förordningen (1998:905) om miljökonsekvensbeskrivningar. Syftet med miljöbedömningar av planer och program är enligt miljöbalken att "integrera miljöaspekter i planen eller programmet så att en hållbar utveckling främjas" (6 kap. 11 § MB). Syftet enligt EG-direktiv är att allmänt sörja för hög nivå på miljöskyddet. Miljöbedömningars roll är att göra beslutsprocessen mer förebyggande, mer strategisk, mer hållbar och mindre politisk.

Behovsbedömning avgör om planen eller programmet ska miljöbedömas eller ej (6 kap. 11 § MB, 4–5, 7 §§ mkbförordningen). Miljöbedömas ska planer och program som upprättas eller ändras av en myndighet eller kommun och krävs i lag eller annan författning och vars genomförande kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Det är den betydande miljöpåverkan, både positiv och negativ, som genomförandet av en plan eller ett program kan antas ge upphov till som ska identifieras, beskrivas och bedömas (MB 6 kap. 12 §). För att avgränsa vad som är betydande miljöpåverkan samt för att sätta in den betydande miljöpåverkan i ett sammanhang behövs information även om sådan påverkan som inte är betydande.

Ett fungerande och nära samarbete mellan arbetet med planen eller programmet och arbetet med miljöbedömningen innebär att planens eller programmets utformning kontinuerligt ändras utifrån ny kunskap som kommer fram i miljöbedömningsprocessen. Även förändringar i planen eller programmet bör på motsvarande sätt påverka miljökonsekvensbeskrivningens innehåll, omfattning och detaljeringsgrad. Naturvårdsverket skriver det är betydligt svårare att göra ändringar av en plan eller ett program om miljöfrågorna kommer in i slutet av plan- eller programprocessen, att då kan de som ansvarar för planen eller programmet anse att allt i princip är klart och därför vara ovilliga till att genomföra annat än kosmetiska förändringar.

Det är dock inte entydigt definierat i lagstiftning eller förarbeten hur stor påverkan ska vara för att den ska anses vara betydande. Skälet till att lagstiftaren har undvikit att försöka göra detta är sannolikt att om miljöpåverkan blir betydande eller inte beror både på hur stor belastningen är och på hur känsliga och skyddsvärda de olika biotoper, arter, kulturarv, landskap, etc. är som utsätts för belastningen. Därför går det inte att generellt säga t.ex. hur stora utsläpp av en viss förorening eller hur omfattande en markexploatering ska vara för att antas medföra betydande miljöpåverkan. Bedömningen måste vid den här typen av påverkan vara plats- och situationsspecifik.

Vid osäkerhet om genomförandet eller ändringen av en plan eller ett program kan antas medföra betydande miljöpåverkan bör man i första hand försöka minska osäkerheten genom att skaffa mer information om möjliga effekter etc. Kvarstår osäkerheten är det lämpligt att genomföra eller åtminstone påbörja arbetet med en miljöbedömning (Europeiska kommissionen 2004 s.16). Vid bedömning av betydande miljöpåverkan är det skillnaden mellan den miljöpåverkan som genomförandet av planen, programmet eller ändringen medför och den miljöpåverkan som blir följderna av om planen, programmet eller ändringen inte genomförs som är i fokus. Planens, programmets eller ändringens påverkan ska jämföras med det så kallade nollalternativet.

Vid bedömning av om påverkan är så stor att den kan anses vara betydande bör man ta hänsyn till miljöpåverkan i absoluta termer, d.v.s. både den positiva och negativa påverkan. Vidare ska bedömningen av påverkan enligt Europeiska kommissionen inbegripa sekundära, kumulativa, samverkande, permanenta och tillfälliga, positiva och negativa effekter på kort, medellång och lång sikt.

Kommentar: med hänsyn till de risker som både tekniska kontoret som Sweco framfört, de förändringar som skett i planen och det Naturvårdsverket skriver ovan anser Miljöpartiet det krävs en ny och regelrätt behovsbedömning.

Sid 6 Vattendirektiv

Vattenmyndigheten för Norra Östersjöns vattendistrikt beslutade den 16 december 2009 om miljö kvalitetsnormer för vattenmiljöerna inom Stockholm-Mälardalenregionen. Föreskriften med miljö kvalitetsnormerna är en del av det svenska genomförandet av EU:s Ramdirektiv för vatten och innebär att det för de större sjöarna, vattendragen, kustvattnet och grundvattnet har fastställts ett mål för vattenmiljöerna.

Kommentar: Avsikten med EU:s Ramdirektiv är att skydda alla vattenmiljöer. Skydd av vattenmiljöer innebär enligt direktivet först och främst att vattenmiljöer som är sämre ska bli bättre och att vattenmiljöer vars status är bra ska bibehållas. Direktivet riktar sig mot skydd av bl a grundvattnet och konstgjorda vattenförekomster. Vatten som avleds utanför detaljplanen betraktas som vattenverksamhet enligt MB 11 kap 2 § 4 p. Hårdgjorda ytor ändrar den naturliga vattenomsättningen och dagvattnet kan inte dränera utan tvingas rinna av. För planområdet kommer ytterligare mark att hård sättas, någon bedömning om hur detta skulle komma att påverka vattenomsättningen och dagvattnet har inte redovisats.

Sid 13 Vatten och avlopp

VA-förhållandena utreds vidare under den fortsatta planprocessen.

Kommentar: det är inte tillfredsställande att VA-förhållandena inte har utretts

Dagvatten

Ytterligare utredningar för att utvärdera översvämningsrisken noggrannare rekommenderas.

Dagvattenförhållandena och möjligheten att ta omhändertaga dagvatten inom planområdet ska dock utredas ytterligare i den fortsatta planprocessen.

Kommentar: det är inte tillfredsställande att översvämningsrisken och förutsättningarna för omhändertagandet av dagvatten inte noggrant utretts och utvärderats.

Plan- och bygglagen delegerar kommunen ansvaret att planlägga användningen av mark och vatten på ett sådant sätt att "en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktig hållbar livsmiljö för människan i dagens samhälle och för kommande generationer främjas (PBL 2010:900 1:1)". I kapitel 4 PBL 10 § anges att kommunen får bestämma om vegetation

och om markytans utformning och höjdläge. Detta lagrum kan användas som stöd för att bestämma höjden på fastigheter, grönytor, grönområden och allmän mark för att säkerställa avvattning av området. Någon utredning om hur föreslagen byggnation höjdmässigt påverkar dagvattnet har inte redovisats.

Sammanfattning

Det saknas utredning om hur ett garagebygge under mark påverkar grundvattennivån och hur denna i sin tur kan komma att påverka kringliggande bebyggelse.

När det råder osäkerhet om miljöbedömning krävs är det i regel bättre att påbörja arbetet med en miljöbedömning tidigt och sedan avbryta den om det senare visar sig att det inte krävs en miljöbedömning än tvärt om. Naturvårdsverket skriver (Handbok 2001:9) att i ett sent skede upptäcka att en miljöbedömning krävs kan både innebära ökade kostnader och att planen eller programmet försenas. Ett skäl till att gå igenom samtliga kriterier vid behovsbedömningen är således att det senare i processen kan visa sig att bedömningen av att ett visst kriterium var uppfyllt var felaktigt, varvid frågan om en miljöbedömning krävs åter kan aktualiseras. Har man från början gått igenom alla kriterier så är det lättare att göra en ny bedömning om det visar sig att ett kriterium inte längre är uppfyllt. Vid bedömningen av miljöpåverkan ska särskild uppmärksamhet ges till påverkans totaleffekt, dvs sekundära, kumulativa och samverkande effekter som ibland kan innebära en mycket större påverkan än vad varje aspekt för sig kan ge upphov till. Det ska beaktas om planen eller programmet kan komma att påverka områden eller intressen som är värdefulla eller känsliga men som inte har ett formellt skydd i lagstiftningen, att det inte bara är redan skyddade områden som ska beaktas, utan även förhållandevis lite påverkan kan vara betydande om det är fråga om särskilt värdefulla eller sårbara miljöaspekter (2009:1, s51).

Naturvårdsverket anser det är särskilt viktigt att dokumentera underlaget som har använts och hur man har resonerat i de fall man bedömer att en miljöbedömning inte krävs (2001:9, s56). Miljöpartiet anser att en ny behovsbedömning är nödvändig innan en ny detaljplan kan utarbetas.

Det kan även ifrågasättas om det är lämpligt att tillämpa ett standardförfarande i planprocessen.

Miljöpartiet de Gröna i Danderyd menar att det inte går att utesluta att detaljplanen inte kan anses medföra en betydande påverkan på miljön – därmed kan det "antas" göra det. Vi anser att det för planärendet fordras en regelrätt miljökonsekvensbeskrivning enligt PBL och/eller en miljöbedömning enligt miljöbalken inhämtas.

Miljöpartiets anser det anmärkningsvärt att Tekniska kontorets allvarliga kritik 20016-01-07 mot planbeskrivningen nonchalerats på det sätt som skett. Vi anser att lagda förslag behöver revideras.

Djursholm 2016-10-18

Carolin Robson

Miljöpartiet de Gröna i Danderyd